

Reactie op de Subsidiereregeling Coöperatieve Energieopwekking

Bijgaand treft u, namens de (initiatiefnemers van de) proeftuin aardgasvrije wijken “Nieuwborgen.net”, een reactie aan op de internet consultatie over de Subsidiereregeling Coöperatieve Energieopwekking.

Inleiding: wat is Nieuwborgen.net

De Groninger dorpen Nieuwolda en Wagenborgen worden in 2022 aardgasvrij door het initiatief van een coöperatief en lokaal groengasnetwerk: Nieuwborgen.net (<https://www.nieuwborgen.net>). Dorpsbelangen van de twee dorpen, de woningstichting Groninger Huis, de gemeenten Oldambt en Delfzijl, de netbeheerder Enexis en de eigenaar van een lokale biovergister werken hierbij samen.

Deze proeftuin heeft een Rijksbijdrage ontvangen onder de eerste tranche uit 2018 van het programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Er is gemotiveerd gekozen voor de overgang naar groen gas. De omschakeling naar (stads) warmte, waar sommige andere proeftuinen voor hebben gekozen, is in dit landelijke gebied geen alternatief. Het uitgangspunt is dat het aardgasvrij maken van deze twee dorpen kostenneutraal zal zijn voor bewoners.

Opmerking 1. De Subsidiereregeling Coöperatieve Energieopwekking geldt ten onrechte niet voor groengas.

In de brief van het kabinet aan de Tweede Kamer “Routekaart Groengas” dd. 30 maart 2020 wordt de potentie van groengas om een gedeelte van duurzaamheidsopgaven van de overheid af te dekken beschreven. Ook wordt er aandacht besteed aan het ontwikkelen van randvoorwaarden voor meer draagvlak voor de productie van en het gebruik van groengas.

Wij merken in dat verband op dat de voorgestelde nieuwe regeling alleen geldt voor energie in de vorm van elektronen. Wij zouden de regeling graag uitgebreid zien naar energie in de vorm van moleculen, waardoor ook de productie van groengas “gesubsidieerd” geproduceerd en geleverd zou kunnen worden. Zoals in de bovengenoemde kamerbrief is aangegeven is het beleid van het kabinet er (ook) op gericht om de productie van groen gas in te zetten voor de doelen uit het Klimaatakkoord.

Niet in te zien valt waarom de lokale productie en afname van elektriciteit (zon, wind, waterkracht) onder de voorgestelde regeling valt en lokale productie en afname van groengas niet. In paragraaf 2.5 van de toelichting op de voorgestelde regeling wordt gesteld dat er “vooral nog van wordt uitgegaan dat een van de volgende technologieën wordt gebruikt: windmolens, zonnepanelen of waterkrachtinstallaties”. Een toelichting hierop ontbreekt.

De proeftuin Nieuwborgen.net is gebaseerd op de inzet van groengas in combinatie met isolatie en andere maatregelen om de twee genoemde dorpen van het aardgas af te krijgen. Een van de pijlers van de proeftuin is het in “eigen beheer” produceren van groengas op een locatie in de buurt van de dorpen. Dat wordt daarna tegen een redelijke prijs geleverd aan de inwoners van beide dorpen. Dat is dus volstrekt vergelijkbaar met zon, wind en waterkracht initiatieven.

Omdat het “eigen productie” is, net als bij de huidige postcoderoosregeling voor eigen geproduceerde elektriciteit binnen de postcode, zou dat zonder of met lagere energiebelastingen kunnen zijn.

Juist een “postcoderoos” met eigen productie en gebruik van het eigen gas zou het draagvlak voor het realiseren van biovergisters voor groengas vergroten. Dat sluit goed aan bij de doelstellingen uit de genoemde kamerbrief. Hierbij is het dan nodig dat ook afnemers van groengas uit eigen productie worden vrijgesteld (of worden gecompenseerd) voor de belastingen, net zoals in de “oude” postcoderoosregeling gold.

Voor de productie van groengas geldt net als voor de productie van zon en windenergie dat dit moet passen binnen het ruimtelijk beleid en moet voldoen aan de geldende milieuwet- en regelgeving.

Opmerking 2

Wij hebben de volgende aanvullende opmerkingen:

- De huidige postcoderoos regeling is vooral gericht op woningeigenaren die geen ruimte hebben op hun eigen dak/perceel voor de opwek van elektriciteit. Vervolgens willen ze gezamenlijke opwek binnen de postcode realiseren met het doel om de opgewekte duurzame energie zelf te gebruiken.
De nieuwe regeling lijkt vooral gericht te zijn op het subsidiëren van gezamenlijke opwek en niet specifiek op het daarna ook zelf gebruiken van de energie. Dit was dus in de oude regeling wel het geval. De voorgestelde regeling heeft trekken van een SDE+ regeling, gericht op “VvE’s” en coöperaties als ontwikkelaar en producent. De vraag is dan ook of de te verkrijgen SDE++ per geproduceerde kWh opweegt tegen de voordelen die een eigenaar nu kan krijgen voor het “saldere” van de energiebelasting op zijn eigen verbruik.
- Nog een signaal dat de regeling alleen gericht is op de productie van duurzame energie is dat in de berekening van het correctiebedrag rekening gehouden wordt met de marktprijs van de GVO’s. Er wordt dus van uit gegaan dat de ontwikkelaar of producent (VvE of coöperatie) de GVO’s tegen een redelijke prijs kan verkopen op “de markt”. De regeling zou er juist op gericht moeten zijn dat de geproduceerde energie gebruikt wordt voor het eigen verbruik van de eigenaren van de productie-installatie en dat de GVO’s niet worden verkocht tegen marktwaarde. Hierdoor zouden de eigenaren/afnemers feitelijk grijze energie gaan gebruiken.
- Omdat er uit wordt gegaan van de verkoop van de GVO’s wordt er onvoldoende rekening gehouden met de kosten van het certificeren van de GVO’s. Voor kleinschalige projecten zijn die relatief hoog per geproduceerde kWh.

Tot Slot

Nieuwborgen.net zou graag zien dat:

1. De subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking wordt uitgebreid naar de ontwikkeling en productie van groen gas binnen dezelfde postcode regeling als de afnemers. Waarbij niet alleen een exploitatie subsidie voor groen gas wordt geïntroduceerd maar ook de afnemers van dat groene gas binnen de postcode fiscaal worden gecompenseerd.
2. Aan de regeling wordt toegevoegd dat de geproduceerde energie binnen de postcode dient te worden gebruikt.

Ook de provincie Groningen ziet de meerwaarde van een uitbreiding van de regeling met groengasproductie en ondersteunen deze inbreng. Te meer omdat groengas in het landelijk gebied een belangrijke rol zal spelen in de warmtetransitie. Lokaal eigenaarschap is van groot belang voor het draagvlak ten aanzien van de warmtetransitie in het algemeen en de productie van groengas in het bijzonder. De productie van groengas zal daarnaast vanzelfsprekend ook moeten passen binnen het ruimtelijkbeleid en de geldende milieuwet- en regelgeving.

Voor nadere info zijn we gaarne bereid om e.e.a. verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens de proeftuin Nieuwborgen.net en de initiatiefnemers (de gemeenten Oldambt en Delfzijl, Woonstichting Groninger Huis en Enexis),

Gert Jan van 't Land

Namens de provincie Groningen,

Nicole Cox